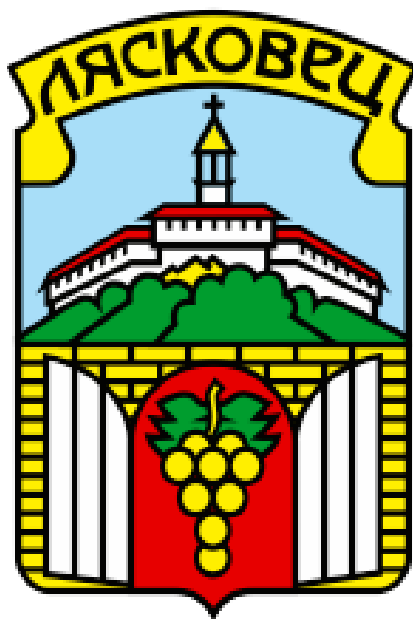

**АНАЛИЗ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ
СОЦИАЛНИ УСЛУГИ НА ОБЩИНСКО И
ОБЛАСТНО НИВО, КОИТО СЕ ФИНАНСИРАТ
ИЗЦЯЛО ИЛИ ЧАСТИЧНО ОТ ДЪРЖАВНИЯ
БЮДЖЕТ**

**ОБЩИНА ЛЯСКОВЕЦ
ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО**

2023 година

Съдържание

Увод.....	3
1. Методология.....	3
1.1. Цели.....	3
1.2. Методи и източници на анализа.....	4
2. Показателите в общината по критериите за социални и интегрирани здравно-социални услуги.....	5
3. Съществуващи социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината.....	6
3.1. Социални услуги.....	7
3.1.1. Социални услуги – делегирани от държавата дейности.....	7
3.1.2. Социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги, които функционират на територията на общината по проекти, финансирани от оперативни програми.....	8
3.2. Интегрирани здравно-социални услуги, делегирани от държавата дейности в Община Лясковец.....	10
– Неприложимо.....	10
4. Брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Лясковец.....	11
5. Информация относно броя на лицата от други общини, които ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Лясковец.....	11
5.1. Потребители от други общини ползващи социални услуги.....	11
5.2. Потребители от други общини ползващи интегрирани здравно-социални услуги.....	11
6. Информация за демографското развитие в община Лясковец.....	11
7. Информация за наличната социална, образователна и здравна инфраструктура в община Лясковец.....	14
7.1. Социална инфраструктура.....	15
7.1.1. Социални услуги.....	15
7.1.2. Жилищни условия.....	20
7.1.3. Транспортни връзки за достъп на социалните услуги и обезпечаване на ползването им.....	21
7.2. Образование.....	22
7.3. Здравеопазване.....	24
8. Информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги.....	25
8.1. Информация за текущото състояние на работещите в социалните и интегрираните здравно-социални услуги, действащи на територията на общината... ..	25
8.2. Информация, относно регистрираните безработни лица на територията на община Лясковец.....	26
8.3. Прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги:.....	27
9. Прогнозиране и планиране на необходимите социални и интегрирани здравно-социални услуги.....	27
10. Изводи.....	31
11. Приложения.....	32

Увод

Социалните услуги са дейности, които подпомагат и разширяват възможностите на лицата да водят самостоятелен начин на живот. Извършват се в специализирани институции и в общността. Свързани са със задоволяване на определени жизнени потребности на деца, лица и семейства, които поради здравословни, възрастови и други причини не могат сами или с помощта на своите близки да ги осъществят.

Подкрепата на хората през целия им живот е една от основните цели на социалната политика. Като държава членка на Европейския съюз България следва социалния модел и изпълнява политиките за преодоляване на рискове като бедност, социално изключване, безработица. Общинският анализ за потребностите от социални услуги на територията на община Лясковец цели да осигури достъпни и качествени социални услуги в общината и да допринесе за развитие на общинската социална политика като модерна, ефективна система от социални услуги, която поставя в своя център потребителя, отговаря на нуждите на общността, осигурява равен достъп и непрекъснато подобрява своето качество. Анализът на социални услуги цели да създаде условия за пълноценна реализация чрез грижа и подкрепа на местните общности, групи и лица в риск, като осигури достъпни и качествени социални услуги на територията на община Лясковец.

За да бъдат насочени правилно към конкретните групи потребители и да се гарантира достъпа до социални услуги е необходимо те да бъдат планирани и развивани. Добре ориентираните и качествени социални услуги, предоставяни в Община Лясковец, ще подпомогнат и разширят възможностите на ползващите ги лица да водят достоен и автономен начин на живот и същевременно ще съдействат за повишаване на ефективността на системата за подкрепа.

Предвид ситуацията в България на територията на община Лясковец са развити социални услуги, които подпомагат социалното включване на уязвими групи от населението.

Анализа на ситуацията и оценка на потребностите от социални услуги в община Лясковец е етап от процеса на стратегическо планиране на социалните услуги. Изготвения анализ на социалните услуги на общинско ниво включва анализиране на демографски и икономически данни и показатели, здравни и образователни показатели, социална и жилищна инфраструктура. След извършване на оценка на наличните социални услуги и анализ на потребностите на уязвимите групи са изведени нуждите от разкриване на социални услуги чрез използване и прилагане на опита от добри практики.

Предварителният анализ на ситуацията обобщава резултатите от проучването и оценката на потребностите от социални услуги в Община Лясковец, проведено през м. декември 2022 година. Анализът на ситуацията е изготвен от Общински оперативен екип назначен със Заповед № 2747/14.12.2022 год. на Кмета на Община Лясковец.

1. Методология

Проучването и анализирането на ситуацията в община Лясковец е фокусирано върху нуждите от социални услуги, разглеждани в общия контекст на социо-икономическите проблеми, политики и мерки за социално включване на уязвимите общности и групи от населението. Оценката на потребностите е основа за планирането – тя е необходима, за да може планирането да отговори на реалните нужди от социални услуги за рисковите групи, да съответства на реалните възможности и капацитет на общината за осигуряване на необходимите услуги и в по-широк план – да съответства на дългосрочните тенденции в развитието на областта.

1.1. Цели

Целите на проучването на ситуацията в община Лясковец са:

- Да се очертае общата социо-демографска и икономическа картина на населението в община Лясковец – проблематика, настояща ситуация и тенденции в развитието;
- Да се определи кои са групите в риск. Какво е отражението на рисковите фактори върху тях;
- Да се оценят възможностите на наличните ресурси, както за подкрепа на идентифицираните групи в риск чрез развитие на социалните услуги и мерки за преодоляване на създадените проблеми, така и за превенция на риска.

Обхватът на проучването включва широк кръг социо-икономически проблеми, демографски тенденции, общо състояние на сектора социални услуги в община Лясковец като осигурени човешки ресурси, достъп, капацитет и качество на наличните услуги. В географско отношение обхватът на проучването обхваща територията на община Лясковец.

1.2. Методи и източници на анализа

В процеса на събиране на информация са използвани следните източници на информация:

- Анализи, доклади, стратегически документи на областно и местно ниво – стратегии, планове и проекти за анализи;
- Статистически бази-данни, събирани и актуализирани от:
 - ✓ НСИ (данни към 31.12.2021 г.);
 - ✓ Инфостат (данни за 5 годишен период 2017-2021 г.);
 - ✓ РЗИ (данни към 31.12.2022 г.);
 - ✓ ДБТ (данни към 31.12.2022 г.);
 - ✓ ГРАО (данни към 31.12.2021 г.);
 - ✓ ДСП (данни към 31.12.2022 г.);
- Информация и данни от:
 - ✓ Експертите в общинска администрация (данни към 31.12.2022 г.);
 - ✓ Кметове на населените места в общината;
 - ✓ Управителите на социални услуги, действащи на територията на общината (данни към 31.12.2022 г.).

Използваните методи за събиране на информация включват:

- Документално проучване на съществуващи анализи, доклади, стратегически документи на областната и местната администрация (като стратегии, дългосрочни програми и планове за развитие);
- Систематизиране и обобщаване на статистически данни, събирани от институции за събиране на бази-данни, общинската администрация и др.;
- Събиране на допълнителна статистическа информация за разпределението на ключови рискови групи по населени места чрез включване на „ресурсни хора” по места (като кметове на прилежащите към общината села);
- Изработени таблици с количествени показатели за демографската и социалната ситуация в общината, от които са направени заключения и изводи за качеството на предоставяните социални услуги, слабите страни и необходимостта от подобряването им.

2. Показателите в общината по критериите за социални и интегрирани здравно-социални услуги.

На основание Глава втора от Наредбата за планиране на социалните услуги, в таблица 1 са описани показателите по критерии.

№	Наименование на критерия	Данни за община Лясковец (брой)
1	общ брой на населението към 31.12.2021 г.	11492
2	общ брой на пълнолетните лица 31.12.2021 г.	10160
3	общ брой на децата до 18-годишна възраст 31.12.2021 г.	1332
4	общ брой на лицата в надтрудоспособна възраст 31.12.2021 г.	3546
5	общ брой на пълнолетните лица с трайни увреждания към 31.12.2022 г.	1008
6	общ брой на децата с трайни увреждания до 18-годишна възраст към 31.12.2022 г.	29
7	общ брой на децата от 0 до 7 г.	712 ¹
8	общ брой на лицата с трайни увреждания към 31.12.2022 г.	1037
9	общ брой на пълнолетни лица с трайни увреждания в трудоспособна възраст	350
10	общ брой на децата с трайни увреждания, живеещи в домашна среда към 31.12.2021 г.	29
11	брой на пълнолетни лица с трайни увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда към 31.12.2021 г.	98
12	брой на деца без увреждания до 18 годишна възраст	1303
13	общ брой на пълнолетни лица с психични разстройства 31.12.2021 г.	28
14	брой на пълнолетни лица с психични разстройства в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда 31.12.2021 г.	28
15	общ брой на пълнолетните лица с интелектуални затруднения 31.12.2021 г.	31
16	брой на пълнолетните лица с интелектуални затруднения в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда 31.12.2021 г.	31
17	общ брой пълнолетни лица с физически увреждания	574
18	брой пълнолетни лица с физически увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда 31.12.2021 г.	192
19	общ брой на пълнолетни лица с деменция 31.12.2021 г.	38
20	брой на пълнолетни лица с деменция в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда 31.12.2021 г.	38
21	общ брой на пълнолетни лица със сетивни увреждания 31.12.2021 г.	43
22	брой на пълнолетни лица със сетивни увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна	43

¹ <http://www.grao.bg/tables.html> - Справка от локална база данни ГРАО към 31.12.2021 г.

	среда 31.12.2021 г.	
23	общ брой на лицата в надтрудоспособна възраст без увреждания	2888
24	брой на лицата в надтрудоспособна възраст без увреждания в невъзможност за самообслужване, живеещи в домашна среда 31.12.2021 г.	1085
25	брой на живеещите в домашна среда деца с трайни увреждания 31.12.2021 г.	29
26	общ брой на пълнолетните лица деца с трайни увреждания с определена чужда помощ в общината към 31.12.2022 г.	223
27	брой на живеещите в домашна среда пълнолетните лица деца с трайни увреждания с определена чужда помощ	223
28	общ брой на лицата в надтрудоспособна възраст без увреждания в невъзможност за самообслужване	2888
29	брой на лицата в домашна среда в надтрудоспособна възраст без увреждания в невъзможност за самообслужване	2888

Табл. 1 Критерии за определяне на социалните и интегрираните здравно-социални услуги в Община Лясковец.

Източници:

НСИ - Население под, във и надтрудоспособна възраст към 31.12.2021 г. по области, общини и местоживее².

ДСП, гр. Г. Оряховица, данни към 31.12.2022 г.

Справка от локална база данни ГРАО към 31.12.2021 г.

Картотекиране в Община Лясковец 2021 г.

3. Съществуващи социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на общината

Съществуващите социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Лясковец са:

- Социални услуги, изцяло делегирани от държавата дейности – „Център за обществена подкрепа”, „Дневен център за стари хора” и „Асистентска подкрепа“.
- Социални услуги, финансирани от държавния бюджет – „Механизъм Лична помощ“.
- Социални и интегрирани здравно-социални услуги, финансирани по проекти - Проект „Топъл обяд в условията на пандемия от COVID-19 в община Лясковец“, дата на приключване 30.09.2022 г., Проект „Топъл обяд в община Лясковец“, в процес на реализация, дата на приключване – 30.09.2025 г., Проект „Патронажна

2

<https://www.nsi.bg/bg/content/13038/%D0%BD%D0%B0%D1%81%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5-%D0%BF%D0%BE%D0%B4-%D0%B2%D1%8A%D0%B2-%D0%B8-%D0%BD%D0%B0%D0%B4-%D1%82%D1%80%D1%83%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%BD%D0%B0-%D0%B2%D1%8A%D0%B7%D1%80%D0%B0%D1%81%D1%82-%D0%BF%D0%BE-%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8-%D0%BE%D0%B1%D1%89%D0%B8%D0%BD%D0%B8-%D0%B8-%D0%BC%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%B6%D0%B8%D0%B2%D0%B5%D0%B5%D0%BD%D0%B5> - НСИ - Население под, във и надтрудоспособна възраст към 31.12.2021 г. по области, общини и местоживее

грижа + в община Лясковец“, в процес на реализация, дата на приключване 02.02.2023 г.

- Социални услуги финансирани от общинския бюджет - „Домашен социален патронаж“, „Център за младежки и социални дейности“, „Клуб на пенсионера“, „Клуб на инвалида“ и „Клуб на ветераните и запасните войници“.

3.1. Социални услуги.

Социалните услуги се дефинират в зависимост от основните групи дейности, като съдържанието на всяка една от тях е определено в Закона за социалните услуги. Основните видове социални услуги до приемане на Националната карта на социалните услуги на територията на Община Лясковец са следните:

- информирание и консултиране;
- застъпничество и посредничество;
- терапия (само стандарти за терапия);;
- обучение за придобиване на умения;
- асистентска подкрепа.

3.1.1. Социални услуги – делегирани от държавата дейности

Дневен център за стари хора					
Място	Целева група	Брой места	Посочва се средно-годишна заетост за 2022 г. в брой.	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Териториален обхват
Адрес: гр. Лясковец, ул. „Младост“ № 2	1.Самотни възрастни хора, изолирани в тесния кръг на своите проблеми, лишени от социални контакти. 2. Хора в надтрудоспособна /пенсионна/ възраст, напуснали активния живот, имащи потребност да преодолеят психологическата бариера, която ги кара да се чувстват ненужни и да им осигури условия за взаимопомощ. 3. Възрастни хора запазили активното си отношение към социалния живот, които имат възможност за културни и социални изяви.	20	23	1. информирание и консултиране; 2. застъпничество и посредничество; 3. обучение за придобиване на умения.	Социална услуга на общинско ниво за удовлетворяване на потребностите на населението в община Лясковец.

Център за обществена подкрепа					
Място	Целева група	Брой места	Посочва се средно-годишна заетост за 2022 г. в брой.	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Териториален обхват
Адрес: гр. Лясковец, ул. „Никола Козлев“ № 76	- всички деца; - деца в риск по смисъла на Закона за закрила на детето; - родители, осиновители, лица, полагащи грижи за деца, кандидати за осиновители и кандидати за приемни семейства.	20	30	1.информирание и консултиране; 2. застъпничество и посредничество; 3. терапия; 4.обучение за придобиване на умения.	Социална услуга на общинско ниво за удовлетворяване на потребностите на населението в Община Лясковец. Услугата се предоставя в гр. Лясковец в сградата на ЦОП и мобилно в с. Джулюница.

Асистентска подкрепа						
Място	Брой субсидирани потребители	Брой обслужвани лица	Брой чакащи лица	Брой асистенти	Брой лица, администриращи услугата	Териториален обхват
Адрес: гр. Лясковец, ул. „Никола Козлев“ № 76	36	53	0	13 социални асистента, от които 11 на пълнотат и 2 на половин.	3 служителя	Социална услуга на общинско ниво за удовлетворяване на потребностите на населението в Община Лясковец. Услугата се предоставя в: - гр. Лясковец; - с. Джулюница; - с. Добри дял; - с. Драгижево; - с. Мерданя.

3.1.2. Социални услуги и интегрирани здравно-социални услуги, които функционират на територията на общината по проекти, финансирани от оперативни програми.

Социална услуга/ място на предоставяне	Финансирана по операция	Точна дата на приключване на проекта	Извършвани дейности, съотносими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Целева група	Брой места	Заетост ³ брой
Проект с наименование: „Патронажна грижа + в	Оперативна програма „Развитие на човешките	02.02.2023 г.	Не са съотносими към чл. 15 от ЗСУ.	Целевата група на проекта са възрастни хора над 65 години с	54 потребители	11 служителя

³ Посочва се средна месечна заетост за периода от стартиране на услугата до момента на извършването на анализа.

община Лясковец“, Договор BG05M9OP001-6.002-0167-C01, процедура BG05M9OP001-6.002 „Патронажна грижа+ - Компонент 2“ наименование на услугата гр. Лясковец с адрес: ул. „Младост“ №2	ресурси“ 2014 – 2020, съфинансирана от европейския социален фонд на Европейския Съюз			ограничения или в невъзможност за самообслужване, както и хора с увреждания и техните семейства.		
---	--	--	--	--	--	--

Социална услуга/ място на предоставяне	Финансирана по операция	Точна дата на приключване на проекта	Извършвани дейности, съотнесими към услугите по чл. 15 от ЗСУ	Целева група	Брой места	Заетост ⁴ брой
Проект „Топъл обяд в община Лясковец“, гр. Лясковец, ул. „Младост“ №2	Проектът се финансира от Европейски социален фонд+, по Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027.	В процес на реализация до 30.09.2025 г.	Не са съотнесими към чл. 15 от ЗСУ.	- лица и семейства без доход или с ниски доходи, възрастни семейства пенсионери и самотно живеещи пенсионери, които имат ниски доходи, не могат да се издържат с тези доходи и имуществото си и не получават подкрепа от близките си; - лица, обект на социално подпомагане, включително и от кръга на лицата по чл. 4, ал. 1 от Наредбата, които са в невъзможност да задоволят основните си жизнени потребности и за тях е установена нужда от	60 потребителя	4 служителя

⁴ Посочва се средна месечна заетост за периода от стартиране на услугата до момента на извършването на анализа.

				<p>ежедневна допълнителна подкрепа;</p> <p>- лица с ниски доходи, които поради налични увреждания или здравословни ограничения са със затруднено или невъзможно самообслужване, в това число самотни лица с трайни увреждания с ниски доходи от пенсията, за които няма подходящ кандидат за асистент по механизма за лична помощ;</p> <p>- лица, които поради инцидентни обстоятелства са в затруднена и уязвима ситуация и за тях е установена нуждата от този вид подпомагане;</p> <p>- скитащи и бездомни лица; - лица от уязвими групи - граждани от трети страни, по смисъла на §1, т. 17 от допълнителните разпоредби на Закона за убежището и бежанците.</p>		
--	--	--	--	--	--	--

3.2. Интегрирани здравно-социални услуги, делегирани от държавата дейности в Община Лясковец.

– Неприложимо.

4. Брой на желаещите да ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Лясковец

Лица, които да желаят за ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Лясковец и са в регистър на „чакащи“ няма, тъй като в услугите държавно делегирани дейности, се приемат всички насочени лица, независимо, че има периоди, в които обслужваните лица са над капацитета. Напр. в услугата „Асистентка подкрепа“ субсидирания брой потребители е 36, а целогодишно се обслужват 53-54 лица. В услугата „Дневен център за стари хора“, субсидираната бройка е 20 лица, а се обслужват 23-25 лица. В Община Лясковец нямаме услуги от резидентен тип, затова и няма регистър с „чакащи“ лица, които да са в Интегрираната информационна система на ДСП, гр. Горна Оряховица.

(Приложение № 1 – таблица желаещи.)

5. Информация относно броя на лицата от други общини, които ползват социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Лясковец.

5.1. Потребители от други общини ползващи социални услуги.

Община Лясковец, няма сключени споразумения с други общини за ползване на социални и интегрирани здравно-социални услуги и съответно услугите в Община Лясковец се предоставят на лица с настоящ адрес на територията ѝ.

5.2. Потребители от други общини ползващи интегрирани здравно-социални услуги.

– Неприложимо.

6. Информация за демографското развитие в община Лясковец

По данни от Инфостат населението на община Лясковец към 31.12.2021 г. наброява 11 492 души, от които 7 010 живеят в гр. Лясковец, 4482 живеят в селата в общината.

По данни на ГРАО към 31.12.2021 г. населението **по постоянен адрес** на територията на община Лясковец е 12 825 души, като е разпределено по следния начин – гр. Лясковец – 8 433 души, с. Джулюница – 1 523 души, с. Добри дял – 1 052 души, с. Драгижево – 622 души, с. Козаревец – 756 души, с. Мерданя – 439 души.

Половата структура по данни на Инфостат към 31.12.2021 г. е мъже – 5507, жени – 5985, съответно процентното съотношение е както следва 47,92 % - мъже на 52,08 % - жени.

В табл. 2 е показана възрастовата структурата на населението в община Лясковец в периода 2017-2021 г. На нея се вижда, че общият брой на населението е намалял, от там броят на лицата в подтрудолюбна възраст е намалял, тоест раждаемостта е намаляла, както и че населението в натрудолюбна възраст е намаляло – тоест смъртността се е увеличила.

Възrastовa структура на населението в периода 2017-2021 г. в Община Лясковец					
	2021⁵	2020⁶	2019⁷	2018⁸	2017⁹
Общ брой на населението в Община Лясковец	11492	11811	11810	11975	12189
Под трудоспособна възраст	1332	1346	1361	1403	1439
В трудоспособна възраст	6614	6782	6698	6823	6971
Надтрудоспособна възраст	3546	3683	3751	3749	3779

Табл. 2. Възrastовa структура на населението в периода 2017-2021 г. в Община Лясковец

Възrastовата структура по данни на Инфостат към 31.12.2021 г. за 2021 г. населението е разпределено по следния начин:

- под трудоспособна възраст - 1332 лица, от тях 912 в град Лясковец, останалите 420 в съставните села;
- в трудоспособна възраст – 6614 лица, от тях 4205 в град Лясковец, останалите 2409 в съставните села;
- над трудоспособна възраст - 3546 лица, от тях 1893 в град Лясковец, останалите 1653 в съставните села;

От данните става ясно, че по-голямата концентрация на младото население, т.е. под и в трудоспособна възраст е съсредоточено в град Лясковец, а населението в надтрудоспособна възраст е съсредоточено в съставните села. Това потвърждава и националната статистика, че по-голямата част от населението живее в градовете. Това е обвързано с икономическите показатели за по-добри условия, близостта на гр. Лясковец до съседни градове (един от който е областния център гр. Велико Търново), повече възможности за работа и развитие, както и по-високия доход.

В табл. 3 са представени данни за демографското развитие на община Лясковец за последните 5 години (2017-2021 г.).

⁵ Трудоспособна възраст през 2021: жени от 16 до 61 години и 8 месеца и мъже от 16 до 64 години и 4 месеца.

⁶ Трудоспособна възраст през 2020: жени от 16 до 61 години и 6 месеца и мъже от 16 до 64 години и 3 месеца.

⁷ Трудоспособна възраст през 2019: жени от 16 до 61 години и 4 месеца и мъже от 16 до 64 години и 2 месец.

⁸ Трудоспособна възраст през 2018: жени от 16 до 61 години и 2 месеца и мъже от 16 до 64 години и 1 месец.

⁹ Трудоспособна възраст през 2017: жени от 16 до 61 години и мъже от 16 до 64 години.

Данни/информация за демографското развитие в община Лясковец за последните 5 години:						
		2021 г.	2020 г.	2019 г.	2018 г.	2017 г.
Общ брой на населението	брой	11492	11811	11810	11975	12189
Раждаемост	брой	78	72	82	75	72
Смъртност	брой	355	320	261	300	287
ЕСТЕСТВЕН ПРИРАСТ	брой +/-	-277	-248	-179	-225	-215
Заселени	брой	285	563	306	282	260
Изселени	брой	327	314	292	271	275
МЕХАНИЧЕН ПРИРАСТ	брой +/-	-42	249	14	11	-15
Гъстота на населението	бр. души на кв. км.	65	67	67	68	69
Брой градско население	брой	7010	7192	7338	7445	7575
Брой селско население	брой	4482	4619	4472	4530	4615

Табл. 3 Данни за демографското развитие на община Лясковец за последните 5 години.

Източник: Инфостат, Демографска и социална статистика, Население, Население по пол, местоживееене, области и общини.¹⁰

Инфостат, Демографска и социална статистика, Раждаемост, Живородени по области, общини и пол.¹¹

Инфостат, Демографска и социална статистика, Вътрешна миграция, Механично движение по местоживееене, пол и общини.¹²

Инфостат, Демографска и социална статистика, Смъртност, Умирения по области, общини и пол.¹³

(Приложение № 6 – демографски показатели в община Лясковец - фиг. 1, фиг. 2, фиг. 3 и фиг. 4)

По статистическите данни от Инфостат към 31.12.2021 г. може да се направят следните изводи:

- За периода 2017 – 2021 г. населението в Община Лясковец е намаляло с 5,72%.
- За периода 2017 – 2021 г. нивото на раждаемостта се е увеличило с 8,33 %.
- За периода 2017 – 2021 г. нивото на смъртността се е увеличило с 23,69%.
- От данните за раждаемостта и смъртността следва, че естественият прираст на населението е отрицателен. Тоест умират повече хора, от колкото се раждат.
- Гъстотата на населението в община Лясковец е по-голяма от средната за страната (за 2021 г. средната гъстота за страната е 62 д. на кв. км.). За община Лясковец през 2021 тя е 65 души на кв. км.
- Броят на селското население се е увеличил, за сметка на броят на градското население.
- Броят на изселените е по-голям от броят на заселените, от където идва и отрицателния механичен прираст на населението в общината.

¹⁰ https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/query.jsf?x_2=1062 – Инфостат - Население по пол, местоживееене, области и общини.

¹¹ https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/query.jsf?x_2=1025 – Инфостат - Демографска и социална статистика, Раждаемост, Живородени по области, общини и пол

¹² https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/query.jsf?x_2=55 - Инфостат, Демографска и социална статистика, Вътрешна миграция, Механично движение по местоживееене, пол и общини – Заселени и изселени.

¹³ https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/query.jsf?x_2=55 - Инфостат, Демографска и социална статистика, Смъртност, Умирения по области, общини и пол.

7. Информация за наличната социална, образователна и здравна инфраструктура в община Лясковец

Община Лясковец включва в територията си 1 (един) град - общинския център – гр. Лясковец и 5 (пет) съставни села – с. Мерданя, с. Драгижево, с. Добри дял, с. Козаревец и с. Джулюница (фиг.1).

Фиг. 1 Териториално разположение на Община Лясковец.

Общината е един от важните икономически центрове за област Велико Търново, със силно развития си машиностроителен отрасъл, като в промишленото производство са ангажирани голям процент от заетите в общината. В допълнение, районът има и много сериозни традиции в областта на зеленчукопроизводството, благодарение на които може да бъде доразвит непълноценно експлоатираният ѝ към момента потенциал. Общината е част и от Икономическия център „Велико Търново“¹⁴, в който независимо, че общината се явява периферна за центъра, през последните години регистрира по-значителен икономически ръст и приноса и в произведената продукция нараства. Значението на общината се потвърждава и от приноса на местните предприятия в развитието на икономиката на областта.¹⁵

¹⁴ Икономически център „Велико Търново“ е състои от две общини – ядрото Велико Търново и периферната община Лясковец.

¹⁵ План за интегрирано развитие на община Лясковец 2021-2027 г.

7.1. Социална инфраструктура.

7.1.1. Социални услуги.

Съществуващи социални и интегрирани здравно-социални услуги на територията на община Лясковец са:

- Социални услуги, изцяло делегирани от държавата дейности – „Център за обществена подкрепа”, „Дневен център за стари хора” и „Асистентска подкрепа“.
- Социални услуги, финансирани от държавния бюджет – „Механизъм Лична помощ“.
- Социални и интегрирани здравно-социални услуги, финансирани по проекти - Проект „Топъл обяд в условията на пандемия от COVID-19 в община Лясковец“, дата на приключване 30.09.2022 г., Проект „Топъл обяд в община Лясковец“, в процес на реализация, дата на приключване – 30.09.2025 г., Проект „Патронажна грижа + в община Лясковец“, в процес на реализация, дата на приключване 02.02.2023 г.
- Социални услуги финансирани от общинския бюджет - „Домашен социален патронаж”, „Център за младежки и социални дейности“, „Клуб на пенсионера“, „Клуб на инвалида“ и „Клуб на ветераните и запасните войници“.

Социални услуги, изцяло делегирани от държавната дейности:

„Дневен център за стари хора“ – намира се в централната част на гр. Лясковец, в жилищен район, в близост до институции, на място достъпно за потребителите. Помещава се на 1-ви етаж на масивна двуетажна сграда – бивша детска градина. Сграден фонд - Общинска собственост. Състои се от 5 (пет) броя основни помещения. Включва 1 (един) медицински кабинет оборудван с медицински шкаф, 1 (едно) помещение за хранене, 1 (една) стая за социални контакти, 1 (една) работилница за занимателни дейности, 1 (една) зала за рехабилитация и поддържане на жизнения тонус, както и 3 помощни помещения - 1 (едно) разливочно помещение, както и 2 (две) отделни санитарни помещения за потребителите и персонала.

Целевата група са лица навършили пенсионна възраст с придобито право на пенсия:

- самотни възрастни хора, изолирани в тесния кръг на своите проблеми, лишени от социални контакти;
- хора в над трудоспособна възраст, напуснали активния живот, имащи потребност да преодолеят психологическата бариера, която ги кара да се чувстват ненужни и да им осигури условия за взаимопомощ;
- възрастни хора запазили активното си отношение към социалния живот, които имат възможност за културни и социални изяви.

Дневния център за стари хора предоставя услуги повишаващи качеството на живот на хората от третата възраст, имащи за цел предотвратяване настаняването им в институция.

Социалните услуги са съобразени с особеностите на възрастовата група и необходимостта на потребителите от възстановяване на разрушените социални контакти, чувството за принадлежност към общността и създаване на подкрепяща приятелска среда. Центърът е комплекс от социални услуги в общността, които създават условия за цялостно обслужване на потребителите през деня, свързани с предоставяне на храна, задоволяване на ежедневните и здравните потребности, както и на потребностите от организация на свободното време и личните контакти. Дневният център осигурява включваща, преодоляваща изолацията и стимулираща

инициативността среда, съобразена със специфичните потребности на възрастните хора.

Капацитетът на услугата е 20 потребителя.

В услугата „Дневен център за стари хора“ се заплащат такси, като се взема предвид стойността на извършените действителни месечни разходи за храна, хигиенни материали, както и съответната част от общите разходи за електрическа и топлинна енергия, вода, канализация и битови отпадъци (комунално-битови разходи, намалени с даренията и завещанията от местни и чуждестранни физически и юридически лица, месечно, пропорционално на времето, през което лицето е ползвало социалната услуга, но не повече от действителните месечни разходи.

„Център за обществена подкрепа“ - намира се в централната част на гр. Лясковец, в жилищен район, в масивна едноетажна сградата. Сграден фонд - Общинска собственост, бившо начално училище.

Състои се от 6 (шест) броя основни помещения. Включва 3 (три) зали за групова и индивидуална работа с деца и семейства, 3 (три) броя работни офиси за служителите, както и 3 (три) помощни помещения – 2 (две) санитарни помещения за потребителите и персонала и 1 (един) архив. Към Центъра има и дворно пространство за отдих и спортни занимания.

В Център за обществена подкрепа - гр. Лясковец се предоставя комплекс от социални услуги в общността за подпомагане на деца и семейства, лица, с цел осигуряване на ефективен достъп на високо рискови общности до всички предлагани форми на съдействие и подкрепа, осъществяване на превантивни дейности сред децата и семействата и ангажиране на широката общественост при реализирането на услугите и дейностите по закрила на децата.

Основната цел на Центъра за обществена подкрепа е да подобри качеството на живот на децата в семейната и социалната среда, като предостави качествени социални услуги, които да отговарят на потребностите и да са достъпни за всяко дете и неговото семейство.

Специфичните цели са създаване на възможности за достоен и пълноценен начин на живот, подпомагане на личността и социалната интеграция на деца и семейства, както и създаване на система за устойчиво предоставяне на интегрирани услуги за деца и семейства в риск, способствайки за плавно протичане на процеса на деинституционализация и предотвратяване на изоставянето, насилието, неглижирането и институционализирането на деца.

Основната дейност на Центъра е насочена към превантивна и консултативна работа с деца. Успоредно се работи и с техните семейства или близки, роднини, лица при които са настанени. Центърът осигурява консултиране и подкрепа за семейства, в които съществуват проблеми от различно естество. Планираните дейности дават възможност на децата да получат социална, педагогическа и психологическа подкрепа спрямо индивидуалните им потребности, да придобият нови знания и умения, ново самочувствие на база на наученото и възможността да споделят своите преживявания, чувства, емоции и проблемни ситуации.

Основните целеви групи, с които работи центъра са:

- всички деца;
- деца в риск по смисъла на Закона за закрила на детето;
- родители, осиновители, лица, полагащи грижи за деца, кандидати за осиновители и кандидати за приемни семейства.

Дейностите на услугата се извършват и мобилно – в ОУ „П. Р. Славейков” с. Джулюница.

Капацитетът на услугата е 20 потребителя.

Социалната услуга се предоставя без заплащане на такси.

„Асистентска подкрепа“ - намира се в централната част на гр. Лясковец, в жилищен район, в масивна едноетажна сградата. Сграден фонд - Общинска собственост, бившо начално училище.

Състои се от работен офис за служителите, както и санитарно помещение за персонала

Асистентска подкрепа е специализирана социална услуга, която включва подкрепа от социален асистент за:

- самообслужване;
- движение и придвижване;
- промяна и поддържане на позицията на тялото;
- изпълнение на ежедневни и домакински дейности;
- комуникация.

Ползватели на услугата „Асистентска подкрепа“ са:

- лица в над трудоспособна възраст в невъзможност за самообслужване, които нямат определена по съответния лед степен на намалена трудоспособност;
- деца с трайни увреждания и пълнолетни лица с трайни увреждания, с определена чужда помощ, които не ползват асистентска подкрепа, помощ за осигуряване на асистентска подкрепа или за които не се получава помощ за грижа в домашна следа по реда на друг закон.

Максималната продължителност за ползване на социалната услуга „Асистентска подкрепа“ от един потребител е до 4 часа дневно, всеки работен ден, съобразно изготвената предварителна оценка на потребностите и последващите индивидуална оценка на потребностите, индивидуален план за подкрепа и сключения договор за ползване на услугата.

Капацитетът на услугата е 36 потребителя.

Социалната услуга се предоставя без заплащане на такси.

Социални услуги, финансирани от държавния бюджет:

„Личен асистент“ по Закона за личната помощ - „Личната помощ“ е механизъм за подкрепа за пълноценно участие в обществото, за извършване на дейности, отговарящи на индивидуалните им потребности от личен, домашен или социален характер и за преодоляване на бариерите на функционалните им ограничения. Предоставянето му е регламентирано в Закона за личната помощ и в Наредба № РД-07-7/ 28.06.2019 г. за включване в Механизма за лична помощ.

Ползвател на лична помощ е:

- човек с трайно увреждане с установени вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност с определена чужда помощ;
- дете с 90 и над 90 на сто вид и степен на увреждане или степен на трайно намалена работоспособност без определена чужда помощ.

Услугите предоставяни от Личните асистенти са:

- от личен характер – помощ при поддържане на ежедневна лична хигиена (тоалет), обличане, събличане; помощ при сервиране и отсервиране при закуска и обяд, подпомагане при хранене; оказване на помощ при къпане.
- от домашен характер – поддържане на хигиената в дома, придружаване при посещения до личен лекар за медицински манипулации и/или болнично заведение; закупуване на лекарства; през зимния период – внасяна на дърва, палене на печка; изхвърляне на смет; заплащане на битови сметки.

- от социален характер – помощ в общуването и поддържането на социални контакти в ежедневието; придружаване до учебно заведение (при потребители деца).

Общият брой на сключените договори с асистенти е 54, като от тях за 2022 година са сключени 37.

Общият брой на обслужваните лица са 55 лица. Услугата се предоставя най-вече от близки на потребителите и механизма за лична помощ се прилага успешно в Община Лясковец, тъй като подпомага хората с увреждания и техните семейства.

Услугата се предоставя на цялата територия на община Лясковец.

Социални услуги, финансирани по проекти:

Проект „Патронажна грижа + в Община Лясковец“, дата на приключване 02.02.2023 г. Проектът се изпълнява по Процедура чрез директно предоставяне на безвъзмездна финансова помощ BG05M9OP001-6.002 “ПАТРОНАЖНА ГРИЖА +” по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014 – 2020.

С „Патронажна грижа +“ се даде възможност за предоставяне на почасови социално-здравни услуги в домашна среда на следните целеви групи:

- възрастни хора над 65 г. в невъзможност за самообслужване;
- хора с увреждания или поставени под карантина заради COVID-19.

Те могат да разчитат на екипите на „Патронажна грижа +“ за доставка на храни, лекарства и продукти от първа необходимост, закупени със собствени средства, както и за съдействие за неотложни административни услуги. По новата процедура се създадох възможности за адаптиране на социалните услуги, делегирани от държавата дейности, с цел превенция от заразяване с коронавирус.

Проект „Топъл обяд в община Лясковец“, дата на приключване 30.09.2025 г. Проектът се финансира от Европейски социален фонд +, по Програма за храни и основно материално подпомагане 2021-2027.

Топлият обяд се предоставя на 60 уязвими лица, които не са в състояние сами или с помощта на близките да си осигурят такъв и живеят в крайна бедност и социална изолация. Топлата храна ще се предоставя в рамките на 755 работни дни, считано от 03.10.2022 г. до 30.09.2025 г.

Териториалният обхват на проекта включва следните населени места: гр. Лясковец, с. Мерданя, с. Драгижево, с. Добри дял, с. Козаревец и с. Джулюница.

Пряко приготвената храна включва: супа, основно ястие, хляб и поне веднъж седмично десерт на стойност 3,20 лв. с включено ДДС за 1 лице и единица разход топъл обяд.

Лицата имащи право да получават топла храна, трябва да принадлежат към следните допустими целеви групи:

- лица и семейства без доход или с ниски доходи, възрастни семейства пенсионери и самотно живеещи пенсионери, които имат ниски доходи, не могат да се издържат с тези доходи и имуществото си и не получават подкрепа от близките си;
- лица, обект на социално подпомагане, включително и от кръга на лицата по чл. 4, ал. 1 от Наредбата, които са в невъзможност да задоволят основните си жизнени потребности и за тях е установена нужда от ежедневна допълнителна подкрепа;
- лица с ниски доходи, които поради налични увреждания или здравословни ограничения са със затруднено или невъзможно самообслужване, в това

число самотни лица с трайни увреждания с ниски доходи от пенсията, за които няма подходящ кандидат за асистент по механизма за лична помощ;

- лица, които поради инцидентни обстоятелства са в затруднена и уязвима ситуация и за тях е установена нуждата от този вид подпомагане; - скитащи и бездомни лица;
- лица от уязвими групи - граждани от трети страни, по смисъла на §1, т. 17 от допълнителните разпоредби на Закона за убежището и бежанците.

В рамките на изпълнение на дейностите по проекта ще се предоставят съпътстващи мерки, с цел социално подпомагане и насърчаване на социалната интеграция на хората изложени на риск от бедност или социално изключване. Съпътстващата подкрепа ще се изразява в консултации относно:

- възможност за ползване на други социални услуги, предоставени на територията на община Лясковец финансирани от ЕСФ и ЕСФ +;
- начин и ред за кандидатстване, условия и право на целевите групи;
- съдействие за ползване на административни общински услуги;
- консултиране за подпомагане достъп до здравни и образователни услуги; - консултиране за управление на семейния бюджет, за здравословно и балансирано хранене и др.;
- индивидуални и групови консултации насочени към повишаване информираността на хората, относно безпрецедентното изменение на световния климат, пагубното влияние върху природата и живота на хората, намаляване на разхищението на храни и използване на пластмасови изделия за еднократна употреба, инициативи за опазване на околната среда и др.;
- други форми на индивидуална подкрепа - провеждане на индивидуални беседи за начина на отпускане на социалните помощи;
- консултиране в отговор на конкретно установени нужди и проблеми на представителите на целевите групи, с цел прилагане на комплексни мерки за социалното им включване.

Социални услуги финансирани от общинския бюджет .

„Домашен социален патронаж”, е социална услуга в общността, финансирана от общинския бюджет и използва материална база, която е общинска собственост. Капацитетът на социалната услуга Домашен социален патронаж в Община Лясковец е 110 потребителя и се определя с решение на Общински съвет - Лясковец.

Домашен социален патронаж предоставя социални услуги в домашна среда на лицата принадлежащи към следните целеви групи:

- възрастни хора в надтрудоспособна възраст;
- лица с увреждания, в т.ч. с чужда или без чужда помощ, затруднени в самообслужването си.

За ползване на услугата, абонатите на Домашен социален патронаж заплащат месечна такса, съгласно чл. 27, ал. 1 от Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цените на услугите в Община Лясковец.

Към структурата на Домашен социален патронаж - гр. Лясковец са включени следните звена:

1. Център за младежки и социални дейности;
2. Клуб на инвалида;
3. Клуб на ветераните от войните, военноинвалидите и запасните офицери;
4. Клуб на пенсионера.

Центърът за младежки и социални дейности организира и предоставя дейности, предназначени за гражданите на общината, в областта на социалните услуги,

както и дейности в областта на образованието, науката, културата, спорта и други. Центърът за младежки и социални дейности (ЦМСД) предлага условия за осъществяване на дейности за гражданите на общината, утвърждаващи го като модерен и популярен социален, образователен и информационен център. В Община Лясковец има 1 (един) ЦМСД разположен в гр. Лясковец.

Клуб на инвалида като социална услуга има за цел да поддържа социалните контакти на членовете им в община Лясковец. Клуб на инвалида се открива, ако в съответното населено място има повече от 30 лица инвалиди, желаещи да учредят такъв. Клубовете са достъпни за всички лица от целевите групи без ограничение на възрастта. В Община Лясковец има 1 (един) клуб на инвалида разположен в гр. Лясковец.

Клуб на ветераните от войните, военноинвалидите и запасните офицери е социална услуга, която има за цел да поддържа социалните контакти на членовете им в община Лясковец. В Община Лясковец има 1 (един) клуб на ветераните от войните, военноинвалидите и запасните офицери, разположен в гр. Лясковец.

Клуб на пенсионера като социална услуга има за цел да поддържа социалните контакти на активното дълголетие на пенсионерите в Община Лясковец. На територията на Община Лясковец има създадени 7 (седем) клуба, разпределено по следния начин:

- гр. Лясковец – 2 клуба;
- с. Драгижево – 1 клуб;
- с. Мерданя – 1 клуб;
- с. Добри дял – 1 клуб;
- с. Козаревец – 1 клуб;
- с. Джулюница – 1 клуб;

Клуб на пенсионера се открива, ако в съответно населено място има повече от 30 лица пенсионери, желаещи да учредят такъв. Клубът е достъпен за всички пенсионери без ограничения на възрастта.

7.1.2. Жилищни условия

В изпълнение на областната стратегия за приобщаване на българските граждани от ромски произход и други граждани в уязвимо социално положение, живеещи в сходна на ромите ситуация е направено проучване и е изготвен анализ в Община Лясковец.

На територията на Община Лясковец има обособени два квартала на уязвими етнически малцинства със структурна бедност – в промишлената зона на гр. Лясковец – база „Честово” и в с. Добри дял.

База „Честово” се намира в промишлената зона на гр. Лясковец, в западния край на терена са разположени общински жилища, в които са настанени и живеят 18 наемателя. Има водоснабдяване, електрифициране, но няма отводнителна канализация и обособени зелени площи. Имотите са в границите на урбанизираната територия на населено място и са частна общинска собственост.

В с. Добри дял – кварталът се намира в югозападния край на населеното място. Има водоснабдяване, електрифициране, осветление, но няма отводнителна канализация и обособени зелени площи. Имотите са в границите на урбанизираната територия на населеното място. Част от жилищата са с отстъпено право на строеж върху общинска земя.

Проведено е доброволно проучване сред живущите в обособените два квартала на уязвими етнически малцинства със структурна бедност – в промишлената зона на гр. Лясковец – база „Честово” и в с. Добри дял. На лице са следните проблеми: липсва

канализация; улиците са неасфалтирани, а настилката на голяма част от останалите улици е в изключително тежко състояние; липсват детски площадки и зони за отдих.

В квартала, в село Добри дял беше изградена зона за отдих, по проект финансиран по мерки, заложили в Местна стратегия за развитие на МИГ „Лясковец – Стражица” през 2016г., но тя бе вандалски унищожена.

Общински съвет Лясковец с Решение №227/25.02.2021 г. е приел Наредба за условията и реда за установяване на жилищните нужди, настаняване под наем и продажба на общински жилища. Съгласно Наредбата се извършва картотекиране на лица крайно нуждаещи се от жилища.

Към 31.12.2022 година жилищният фонд на Община Лясковец включва 46 броя апартаменти и къщи по населени места, както следва:

- апартаменти в гр. Лясковец – 13 броя;
- къщи в гр. Лясковец – 11 броя;
- резервно жилище в гр. Лясковец - 1 брой;
- апартаменти в база „Честово“ – 20 броя;
- къща в с. Добри дял – 1 брой.

В общинските жилища към 31.12.2022 година са настанени общо 25 семейства.

Налице е недостиг на жилищен фонд за граждани в уязвимо социално-икономическо положение и от ромски произход.

Общината води активна политика, свързана с подобряване на битовите условия на живот в кварталите с компактно ромско население, чрез разработване на проекти и търсене на възможности за финансиране към Програмата за развитие на селските райони, Националната програма за подобряване на жилищните условия на ромите (управлявана от МРРБ) и оперативните програми, финансирани със средства на Европейския съюз.

Основни изводи по приоритет жилищно настаняване:

- Налице е необходимост от изграждане на общински жилища за граждани в уязвимо социално-икономическо положение и от ромски произход;
- Ремонти на наличните общински сгради, които са в крайно лошо материално-техническо отношение;
- Подобряване средата на живот чрез изграждане на техническа и социална инфраструктура.

7.1.3. Транспортни връзки за достъп на социалните услуги и обезпечаване на ползването им

Всички социални услуги, функциониращи на територията на община Лясковец са с възможност за ползване на обществен транспорт от и до тях. Всички социални услуги са разположени в град Лясковец, в централна градска част в обществени сгради.

Общинската пътна мрежа има важно значение за връзката между населените места в общината. На територията в община Лясковец има 9 девет общински пътища с обща дължина 42,6 км. Трасетата на шест от тях обслужват и територията на съседните общини Велико Търново, Стражица и Златарица. Вследствие на дългогодишната експлоатация и атмосферните влияния, част от пътната настилка е компрометирана и амортизирана. През годините са извършвани частични изкърпвания, което не е достатъчно да се подобри експлоатационното състояние на пътната инфраструктура. Близо ¼ от общинските пътища са в лошо техническо състояние и имат необходимост от рехабилитация и ремонтни дейности.

Уличната мрежа в общината е с дължина от 124 км., като има необходимост от текущи ремонтни дейности и реконструкция. Част от улиците в населените места е

амортизирана, с множество неравности, като една част не са благоустроени. Това затруднява придвижването в рамките на населените места.

Един от основните недостатъци е липсата на възможност за безпрепятствено придвижване по улиците и на нормален достъп на хора с увреждания до административните сгради обслужващи социални услуги в общината.¹⁶

7.2. Образование

Предучилищното обучение се осъществява чрез 6 (шест) детски заведения, разпределени по следния начин:

- в гр. Лясковец – 3;
- в с. Джулюница – 1;
- в с. Драгижево – 1;
- в с. Козаревец - 1.

Материално – техническата база в Детските градини в гр. Лясковец отговаря на съвременните норми и стандарти. Извършвани са основни ремонти и са въведени мерки за енергийна ефективност, като сградите имат клас на енергопотребление „В”. Допълнително са монтирани и слънчеви коректори за производство на гореща вода. Обектите се отопляват с природен газ. Детските градини в селата имат необходимост от рехабилитация и въвеждане на мерки за енергийна ефективност, като единствено в Детската градина в с. Джулюница е извършен основен ремонт. Отоплението в детска градина в с. Джулюница се осъществява чрез стоманен котел за изгаряне на пелети, в детската градина в Драгижево има изградена отоплителна инсталация с котли на твърдо гориво – дърва и въглища, в с. Козаревец отоплението се извършва с котел за изгаряне на дървесни пелети. Прилежащите дворни пространства към детските градини в съставните села се нуждаят от обновяване и изграждане на кътове за спорт и отдих, с цел осигуряване на комфортна и здравословна среда за децата. Дворните пространства на детските градини в гр. Лясковец са обновени и осигуряват необходимите условия за децата, осъществени по проект на община Лясковец през 2022 г. по Програма за развитие на селските райони.

Детските градини са обезпечени с устройства и интернет за включване в обучение от разстояние в електронна среда при необходимост.

Общото образование на територията на община Лясковец е организирано в 3 (три) учебни заведения: 1 (едно) средно, 1 (едно) начално и 1 (едно) обединено училище.

Обединено училище „П.Р.Славейков” в с. Джулюница е в списъка на иновативните училища за въвеждане на иновация „Включващо интеркултурно училище”. Иновацията е насочена към откриване и развитие на способностите на всяко дете, намаляване риска от отпадане от училище и изграждане на достъпно, позитивно и толерантно училище.

На територията на община Лясковец няма професионална гимназия, професионалното обучение се осъществява чрез профилирани паралелки към Средното училище „Максим Райкович” в гр. Лясковец.

Със средства от Национална програма „Информационни и комуникационни технологии в системата на предучилищното и училищното образование” всички училища имат оборудвани компютърни кабинети, а в СУ „Максим Райкович” има и безплатен Wi-Fi.

Материално - техническата база на училищата непрекъснато се обновява, но новите предизвикателства изискват и налагат непрекъснат стремеж към обновяване и подобряване. Спортната им инфраструктура – физкултурни салони и многофункционални спортни площадки също се нуждаят от осъвременяване, за да отговарят на потребностите на подрастващите с цел насърчава на здравна култура. Учебните заведения на територията на

¹⁶ План за интегрирано развитие на община Лясковец 2021-2027 г.

гр. Лясковец - СУ „Максим Райкович” и НУ „Цани Гинчев” се отопляват с природен газ, учебното заведение в с. Джулюница с котел на нафта.

Учебните заведения на територията на Общината са обезпечени с устройства и интернет за включване в обучение от разстояние в електронна среда когато е необходимо. По проект „Равен достъп до училищното образование в условията на кризи” има предоставени лаптопи за учениците в СУ „Максим Райкович” гр. Лясковец, за учениците в ОБУ „П.Р. Славейков” преносими компютри и таблети, като на учениците без интернет се осигурява и интернет. Всички ученици от НУ „Цани Гинчев” имат достъп до интернет, при реализиране на обучение от разстояние.

Ученици в Община Лясковец за учебните години от 2017-2022 г.					
Учебна година	2021/2022	2020-2021	2019/2020	2018/2019	2017/2018
Община Лясковец	640	631	640	654	703

Табл. 4 Ученици в Община Лясковец за учебните години от 2017-2022 г.

Източник: Инфостат, НСИ - учащи в общообразователни и специални училища по пол, групи класове, статистически зони, статистически райони, области и общини към 31.12.2021 г.

По данни на Инфостат и НСИ за периода 2017-2022 г. учениците в община Лясковец са намелели с 63 деца.

В резултат на направения анализ могат да се формулират следните трудности и предизвикателства свързани с образователната интеграция на ромското население, като:

- трудности в привличането, задържането и завършването на средно образование;
- отпадане на ученици в задължителна училищна възраст;
- придържане на някои родители към определени стереотипи и традиции в компактната група на ромското население;
- нисък социален статус на семейството;
- неупражняване на достатъчни родителски грижи, незаинтересованост и липса на родителски контрол;
- изоставане в училищните постижения и липса на мотивация за учене;
- нежелание за последващо обучение и др.

Основни изводи:

- Образователната инфраструктура на територията на община Лясковец предоставя равни възможности за включване в образование, но много често ромското население не се възползва пълноценно;

- На територията на община Лясковец няма дискриминация на децата и учениците от ромски произход или от български, в уязвимо социално-икономическо положение;

- Необходими са допълнителни инвестиции в човешки ресурси и образователни дейности за задържане и привличане на деца от ромски произход в образователна среда;

- Потенциални мерки са свързани с професионално развитие и квалификация на педагогическите кадри, като е необходимо преподавателите от детските градини и учебните заведения да преминават през обучения, свързани с културното многообразие и приобщаващите принципи и механизми, свързани с различието.

- За постигане на максимален обхват на децата в предучилищна и училищна възраст се предвижда подобряване на физическата среда в предучилищното и

училищното образование чрез модернизация и обновяване на материално-техническата база, интериора, обзавеждането, дворните пространства и спортните площадки;

- Поддържане на добра организация на транспортното обслужване на децата и учениците на територията на Общината;

- Преодоляване на негативните прояви, насилието и превенция на агресията в ранна детска възраст;

- Осигуряване на координация между различните институции в и извън системата на образованието с цел повишаване ангажираността на местната общност към процесите на развитие на предучилищното и училищното образование.

В Приоритет образование се работи в посока изпълнение на политиките, мерките и дейностите, залегнали в Общинска стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Лясковец за периода 2021 – 2022 г., а именно:

- гарантиране на достъпа на всяко дете или ученик до подкрепа за личностно развитие в зависимост от неговите индивидуални потребности с оглед възможността за възникване на затруднения в процеса на обучението и приобщаването и на необходимостта от подходяща подкрепа;

- прилагане на диференцирани педагогически подходи в съответствие с интересите и стимулиращи мотивацията на детето и на ученика, съобразени с възрастовите и социалните промени в живота му и адаптирани към способността му да прилага усвоените компетентности на практика;

- приемане и зачитане на уникалността на всяко дете и ученик – индивидуалните потребности и възможности, личностните качества, знанията, уменията и интересите, на които образователната институция трябва да отговори по подходящ начин, така че детето или ученикът да развие максимално своя потенциал;

- равнопоставеност и недопускане на дискриминация при провеждане на предучилищното и училищното образование;

- сътрудничество между всички участници в процеса на приобщаващото образование – детската градина, училището, центърът за подкрепа за личностно развитие, центърът за подкрепа процеса на приобщаващото образование, детето, ученикът, семейството и общността;

- повишаване квалификацията на педагогическите кадри в детските градини и училища на територията на община Лясковец за работа с деца и ученици със специални образователни потребности.

(Приложение № 2 – таблица образование)

7.3. Здравеопазване

На територията на община Лясковец функционира 1 (една) детска ясла. Материалната база отговаря на съвременните стандарти. Прилежащото дворно пространство е облагородено, изградени са нови площадки за игра, подменени са настилки и алеи и наново е изградена цялата ограда на детското заведение. Детската ясла разполага и с пункт за предоставяне на храна от детската кухня, подходяща за деца на възраст от 7 месеца до 3 години. Обектът се отоплява с природен газ. Въведени мерки за енергийна ефективност и допълнително са монтирани и слънчеви коректори за производство на гореща вода.¹⁷

¹⁷ Проект за план за действие в изпълнение на областна стратегия за приобщаване на ромите.

Деца в детските ясли в Община Лясковец за периода – 2017-2021 г.					
Учебна година	2021	2020	2019	2018	2017
Община Лясковец	46	35	25	45	40

Табл. 5 Деца в детските ясли в Община Лясковец за периода 2017-2021 г.

Източник: Инфостат, НСИ - Деца в детските ясли по статистически зони, статистически райони, области и общини към 31.12.2021 г.

По данни на Инфостат и НСИ за периода 2017-2022 г. децата в яслата в община Лясковец са се увеличили с 6 деца. От данните става ясно, че пред 2019 г. в яслата в гр. Лясковец, която е и единствена в общината, децата са били едва 25, което е най-ниския показател за пет годишния периода на изследването.

Достъпът до здравеопазване е от изключително значение за качеството на живот на местното население. Здравното обслужване на населението обхваща единствено първична извънболнична медицинска помощ и стоматологична помощ. Практиките за първична медицинска помощ са 5 (пет) индивидуални и 1 (една) групова. В с. Джулюница и с. Мерданя първична медицинска помощ се предоставя всеки работен ден. В с. Добри дял и с. Козаревец същата се предоставя два пъти в седмицата, а в с. Драгижево – има оборудвано помещение за практика за първична медицинска помощ, но няма специалист. Медико-диагностична лаборатория има само в гр. Лясковец. Практиките за първична стоматологична помощ са 9 (девет) индивидуални практики, от които по 1 (една) в с. Джулюница, с. Добри дял, с. Козаревец и с. Мерданя, и 5 (пет) в гр. Лясковец, а с. Драгижево не разполагат с такава. Медико-техническа лаборатория има само в гр. Лясковец. През последните години броя на регистрираните в лечебни заведения за първична медицинска помощ не достигат определения по Здравна карта за община Лясковец. Липсва аптечна мрежа в населените места на Общината. В гр. Лясковец има 2 (две) аптеки. Трудности възникват за осигуряване на навременни здравни грижи, редовно и навременно закупуване на лекарства и животоподдържащи медикаменти.

Към момента предоставяните в община Лясковец социални услуги не са в състояние да удовлетворяват потребностите на всички възрастни хора и хора с увреждания. Реализацията на проект „Патронажна грижа+ - Компонент 2“ предлага адекватни мерки и дейности за подкрепа в домашна среда, в съответствие с конкретните специфични потребности на всеки, чрез предоставяне на мобилна грижа в дома.

(Приложение № 3 – таблица здравеопазване)

8. Информация и прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги

8.1. Информация за текущото състояние на работещите в социалните и интегрираните здравно-социални услуги, действащи на територията на общината

В Приложение № 4 е отразен наличния състав персонал в съществуващите социални услуги на територията на община Лясковец. От него стават ясно, че:

- в услугата „Дневен център за стари хора“, служителите са 4, разпределени по следния начин:

- управител – 1 брой (отнесен към специалистите ръководещи социалните услуги);
- мед. сестра – 1 брой (отнесен към препоръчителните специалисти);
- технически сътрудник – 1 брой (отнесен към подпомагащи служители);
- хигиенист – 1 брой (отнесен към подпомагащи служители).
- в услугата „Център за обществена подкрепа“, служителите са 7, разпределени по следния начин:
 - управител – 1 брой (отнесен към специалистите ръководещи социалните услуги);
 - социален работник – 1 брой (отнесен към основните специалисти);
 - специалист социални услуги - 1 брой (отнесен към основните специалисти);
 - психолог – 2 броя (отнесени към основните специалисти);
 - хигиенист – 1 брой (отнесен към подпомагащи служители);
 - огняр – 1 брой (отнесен към подпомагащи служители).
- в услугата „Асистентска подкрепа“ служителите са 16, разпределени по следния начин:
 - управител – 1 брой (отнесен към специалистите ръководещи социалните услуги);
 - социален работник – 1 брой (отнесен към основните специалисти);
 - технически сътрудник – 1 брой (отнесен към основните специалисти);
 - асистенти – 13 брой (отнесени към служители, пряко ангажирани с обслужването на потребителите).

Във връзка с квалификацията на служителите в социалните услуги в община Лясковец, за 2022 г.:

- в услугата „Дневен център за стари хора“, за 2022 г. е проведено 1 (едно) обучение и 1 (една) групова супервизия. Това е недостатъчен брой за услугата за една календарна година, като се предвижда през 2023 г. те да бъдат увеличени.
- в услугата „Център за обществена подкрепа“, за 2022 г. са проведени 5 (пет) обучения, 6 (шест) групови и 4 (четири) индивидуални супервизии.
- в услугата „Асистентска подкрепа“, за 2022 г. са проведени 3 (три) обучения и 2 (две) групови супервизии.

(Приложение № 4 – таблица персонал)

8.2. Информация, относно регистрираните безработни лица на територията на община Лясковец

Един от основните проблеми в община Лясковец е намирането на служители с подходящо образование.

По информация от Дирекция „Бюро по труда“, гр. Горна Оряховица към 31.12.2022 г., лицата с подходящо с образование на територията на Община Лясковец са:

- регистрирани безработни лица с висше образование в областта на медицината и хуманитарните науки – 2 лица;
- регистрирани безработни лица с професионална квалификация в областта на социалната работа и консултиране – 8 лица.

Един от проблемите в община Лясковец е намирането на специалисти. При идентифицира нужда от откриване на нови услуги в общината, то намирането на кадри необходими за обезпечаването на услугите ще е изключително трудно. Въпреки близостта на общината с областния център, в който има висши учебни заведения със специалности насочени към социалния сектор, то специалисти липсват.

При напускане на служители от услугите, се налага назначаването на лица, които нямат никакъв опит в сферата на социалните услуги, което значително затруднява прехода и навлизането в материята.

Друг проблем е, че в услугата „Дневен център за стари хора“, медицинското лице е на половин щат, при което услугата не може да бъде предоставяна достатъчно качествено, тъй като при посещение от ползвателите, когато медицинското лице не е по график в услугата, то прегледите и консултациите няма как да бъдат осъществени.

Друг проблем в услугата „Център за обществена подкрепа“ е, че липсват по-привлекателни специалисти, например логопед. Тъй като такъв в услугата няма, това кара евентуалните ползвателите да се насочват към други ЦОП-ове в близки населени места, напр. в гр. Горна Оряховица. Тъй като услугата сама по себе си е високоплатена (ако се ползва частна такава), то ползването на безплатна такава е привлекателно от потребителите и те търсят близки места за предоставянето ѝ.

Въпреки, че през последните години секторът стана привлекателен откъм заплащането на специалистите, но намирането и назначаването на такива, подходящи за определената длъжност е силно затруднено в общината Лясковец.

8.3. Прогноза за необходимите служители за извършване на дейността по предоставяне на социални и интегрирани здравно-социални услуги:

Към момента, всички длъжности по щатното разписание са заети. Няма нужда от промяна на длъжности характеристики, възможно е само тяхното актуализиране. При идентифицира нужда от откриване на нови услуги в общината, то намирането на кадри необходими за обезпечаването на услугите ще е изключително трудно.

9. Прогнозиране и планиране на необходимите социални и интегрирани здравно-социални услуги

В *Приложение № 5* са включени и услугите, които са действащи в община Лясковец към момента на анализирането, т.е.:

- информиране и консултиране;
- застъпничество и посредничество;
- терапия (само стандарти за терапия);;
- обучение за придобиване на умения;

(Приложение № 5 – критерии)

Към изводите онагледено са представени 3 таблици – (табл. 6, табл. 7, табл. 8), във връзка с декомпозирането на данните в *Приложение № 5 – критерии*.

Трансформиране на съществуващите социални и интегрирани здравно-социални услуги (ИЗС) услуги в община Лясковец, област Велико Търново		
Наименование на социалната и/или ИЗС услуга	Съществуващ брой места	
Дневен център за стари хора	20	
Декомпозиране на съществуващата социална или ИЗС услуга по дейности, съгласно чл. 15 от ЗСУ	Брой места, изчислени на база % предоставяне на дейностите по чл. 15 в съществуващата социална или ИЗС услуга	%
информирание и консултиране (специализирано)	3	15
застъпничество и посредничество	2	10
обучение за придобиване на умения	4	20
Център за обществена подкрепа	20	
Декомпозиране на съществуващата социална или ИЗС услуга по дейности, съгласно чл. 15 от ЗСУ	Брой места, изчислени на база % предоставяне на дейностите по чл. 15 в съществуващата социална или ИЗС услуга	%
информирание и консултиране (специализирано)	4	20
застъпничество и посредничество	6	30
терапия	5	25
обучение за придобиване на умения	6	30
Асистентска подкрепа	36	

Табл. № 6 Трансформиране на съществуващите социални и интегрирани здравно-социални услуги (ИЗС) услуги в община Лясковец, област Велико Търново.

№	Допустим максимален брой на потребителите по критериите в Община Лясковец	
	Дейност по чл. 15 от ЗСУ	Максимален брой потребители
1	информирание и консултиране (специализирана)	15
2	застъпничество и посредничество	12
3	терапия	20
4	обучение за придобиване на умения	14
5	подкрепа за придобиване на трудови умения	7
6	дневна грижа за деца с трайни увреждания	6
7	дневна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания	21
8	резидентна грижа за деца без увреждания	2
9	резидентна грижа за деца с трайни увреждания	2
10	резидентна грижа за пълнолетни лица с психични разстройства	9
11	резидентна грижа за пълнолетни лица с интелектуални затруднения	9
12	резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания	23
13	резидентна грижа за пълнолетни лица с деменция	4
14	резидентна грижа за пълнолетни лица със сетивни увреждания	2
15	резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания	26
16	здравно-социални услуги за резидентна грижа за деца с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи са:	1
17	здравно-социални услуги за резидентна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания с потребност от постоянни медицински грижи	6
18	здравно-социални услуги за резидентна грижа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване с потребност от постоянни медицински грижи	23
19	осигуряване на подслон за бездомни лица	1
20	осигуряване на подслон за лица в кризисна ситуация	1
21	осигуряване на подслон за деца, пострадали от домашно насилие и деца, жертви на трафик	1
22	осигуряване на подслон за пълнолетни лица, пострадали от домашно насилие и лица жертви на трафик	2

Табл. № 7 Допустим максимален брой на потребителите по критериите в Община Лясковец.

Към момента на извършване на анализа се установява, че при декомпозирането на съществуващите социални услуги:

- за информирание и консултиране (специализирана) са обезпечени 7 броя места (3 от ДЦСХ и 4 от ЦОП), а от обобщените данни за допустим максимален брой места, следва да се осигурят 15 броя (ред № 1 от Таблица № 7). В този случай, в община Лясковец е възможно увеличение на броя места до посочения максимален размер.

- за застъпничество и посредничество са обезпечени 8 броя места (2 от ДЦСХ и 6 от ЦОП), а от обобщените данни за допустим максимален брой места, следва да се

осигурят 12 броя (ред № 2 от Таблица № 7). В този случай, в община Лясковец е възможно увеличение на броя места до посочения максимален размер.

- за терапия са обезпечени 5 броя места от ЦОП, а от обобщените данни за допустим максимален брой места, следва да се осигурят 20 броя (ред № 3 от Таблица № 7). В този случай, в община Лясковец е възможно увеличение на броя места до посочения максимален размер.

- за обучение за придобиване на умения са обезпечени 10 броя места (4 от ДЦСХ и 6 от ЦОП), а от обобщените данни за допустим максимален брой места, следва да се осигурят 14 броя (ред № 4 от Таблица № 7). В този случай, в община Лясковец е възможно увеличение на броя места до посочения максимален размер.

В разглеждания случай, са валидни следните изводи показани в табл 8:

Социална услуга по чл. 15 от ЗСУ	Общ брой на наличните места	Допустим максимален брой потребители/места	Действия на община Лясковец
Информирание и консултиране (специализирана)	7	15	Възможно увеличаване на броя места до посочения минимален размер в Наредбата за качеството на социалните услуги.
Застъпничество и посредничество	8	12	Възможно увеличаване на броя места до посочения минимален размер в Наредбата за качеството на социалните услуги.
Терапия	5	20	Възможно увеличаване на броя места до посочения минимален размер в Наредбата за качеството на социалните услуги.
Обучение за придобиване на умения	10	14	Възможно увеличаване на броя места до посочения минимален размер в Наредбата за качеството на социалните услуги.

Табл. № 8 Общ брой на наличните места и допустим максимален брой на потребителите по критериите в Община Лясковец.

10. Изводи

От направения анализ на състоянието на социалните услуги в община Лясковец могат да бъдат изведени следните изводи:

- услугите, които работят над капацитета са „Дневен център за стари хора“ и „Асистентска подкрепа“ като за втората е необходимо капацитета да бъде увеличен, тъй като тя се предоставя на почти двойно повече потребители;

- през 2022 г. се наблюдават периоди на намаляване на броя ползватели на услугата „Център за обществена подкрепа“. Това се дължи най-вече на факта, че при консултирането на родителите за ползване на услугата, се появява притеснение от тяхна страна, че насочването се извършва от отдел „Закрила на детето“ към Дирекция Социално подпомагане, и че това налага откриването на случай, което не е така. Правени са множество разяснителни кампании и срещи с родители, както и със служителите в училищата и детските градини в община Лясковец (директори, педагогически съветници и др.), че Дирекция Социално подпомагане, гр. Горна Оряховица, отдел „Закрила на детето“ е просто насочващия орган необходим за предоставяне на услугата ЦОП.

- в община Лясковец няма услуги, за които да е изчерпана необходимостта от предоставянето им, а напротив. Услугите, които се предоставят са качествени и за в бъдеще ще е необходимо увеличаване на капацитета и назначаване на още специалисти, което да направи услугите още по-привлекателни.

- в община Лясковец няма услуги, в които е необходимо капацитета да бъде намален;

- община, с която може да се сключи споразумение по чл. 56 от Закона за социалните услуги е община Стражица;

- един от главните проблеми в община Лясковец е недостатъчно специалисти, необходими за качественото предоставяне на социалните услуги;

- друг проблем е достъпната среда. За нея община Лясковец обмисля проекти, тъй като не може да се разчита на малките и недостатъчни общински бюджети за проектиране и изпълнение от такова естество, като целта е достъпност до социалните услуги от лица с увреждания;

- необходимо е предоставянето на повече социални и интегрирани-здравно социални услуги, в които да се обслужват възрастни лица в невъзможност за самообслужване и хора с увреждания.

- след извършеното декомпозиране на данните за общината по критериите за определяне в Националната карта на социалните услуги се откроява необходимостта от откриване на услуги като:

- дневна грижа за пълнолетни лица с трайни увреждания (21 места);
- резидентна грижа за пълнолетни лица с физически увреждания (23 места)
- резидентна грижа за лица в надтрудоспособна възраст без увреждания (26 места);
- здравно-социални услуги за резидентна грижа за възрастни хора в невъзможност за самообслужване с потребност от постоянни медицински грижи (23 места).

11. Приложения

Приложение № 1 – таблица желаещи

Приложение № 2 – таблица образование

Приложение № 3 – таблица здравеопазване

Приложение № 4 – таблица персонал

Приложение № 5 – таблица критерии

Приложение № 6 – демографски показатели в община Лясковец - фиг. 1, фиг. 2, фиг. 3 и фиг. 4

Изготвен от Общински оперативен екип назначен със Заповед № 2747/14.12.2022 год. на Кмета на Община Лясковец.